

Metodyka edukacji językowej w klasach I-III - opis przedmiotu

Informacje ogólne	
Nazwa przedmiotu	Metodyka edukacji językowej w klasach I-III
Kod przedmiotu	05.1-WP-EEiTP-MEJKL
Wydział	Wydział Nauk Społecznych
Kierunek	Edukacja elementarna i terapia pedagogiczna
Profil	ogólnoakademicki
Rodzaj studiów	podyplomowe
Semestr rozpoczęcia	semestr zimowy 2018/2019
Jednostka obsługująca przedmiot	Wydział Nauk Społecznych

Informacje o przedmiocie	
Liczba punktów ECTS do zdobycia	2
Typ przedmiotu	obowiązkowy
Język nauczania	polski
Sylabus opracował	dr hab. Marzenna Magda-Adamowicz, prof. UZ

Formy zajęć					
Forma zajęć	Liczba godzin w semestrze (stacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne)	Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne)	Forma zaliczenia
Wykład	-	-	5 (w tym jako e-learning)	0,33 (w tym jako e-learning)	Zaliczenie na ocenę
Ćwiczenia	-	-	10 (w tym jako e-learning)	0,67 (w tym jako e-learning)	Zaliczenie na ocenę

Cel przedmiotu

Zapoznanie z problematyką nauki czytania, pisania, mówienia, nauki gramatyki i wiedzy o języku, ortografii, literatury. Rozwijanie umiejętności dokonywania wyboru i oceny przydatności danego postępowania metodycznego w określonej sytuacji. Rozwijanie umiejętności projektowania działań zgodnie z rodzajem aktywności językowej. Kształtowanie potrzeby dokształcania się w zakresie nowych rozwiązań dotyczących nauki czytania i pisania, nauki gramatyki i wiedzy o języku, ortografii, literatury.

Wymagania wstępne

Psychologiczna wiedza o dziecku w wieku wczesnoszkolnym oraz o procesach uczenia się. Wiedza o metodach nauczania oraz formach organizacyjnych w procesie kształcenia, znaczeniu środków dydaktycznych. Umiejętność czytania ze zrozumieniem. Umiejętność poprawnego posługiwania się językiem mówionym i pisany.

Zakres tematyczny

Właściwości myślenia, mowy oraz percepcji wzrokowej , słuchowej i motorycznej dziecka klas I-III Instrumentarium metodyczne języka polskiego w klasach I-III (cele, treści kształcenia i wychowania polonistycznego, podstawa programowa, funkcje, zasady, formy, metody i środki realizacji). Proces pisanie w klasach I-III. Kształtne pisanie uczniów. Nauczanie ortografii w klasach I-III. Istota i sens pisanie z pamięci Gotowość do czytania i pisanie. Zakresy, projektowanie zadań obejmujących wszystkie zakresy gotowości do czytania. Wprowadzenie litery. Rodzaje ćwiczeń w toku poznawania liter. Poznanie dwuznaków i miękkich. Czytanie ze zrozumieniem. Projektowanie zadań. Czytanie funkcjonalne, krytyczne i twórcze- możliwości rozwijania w edukacji wczesnoszkolnej. Praca z tekstem (literackim, popularno-naukowym, wychowawczym), wyodrębnianie zdarzeń, formułowanie pytań. Wprowadzanie części mowy. Utrwalanie poznanych części mowy. Projektowanie zajęć wprowadzających i utrwalających części mowy. Ortografia w klasach 1-3. Planowanie pracy nad ortografią. Dobór zadań Realizacja ćwiczeń słownikowych i frazeologicznych. Projektowanie zadań. Realizacja ćwiczeń syntaktycznych i stylistycznych w klasach I-III. Projektowanie zadań. Formy redakcyjne w klasach 1-3. Etapy pracy (opowiadanie, list, opis, zaproszenie, zawiadomienie). Projektowanie sytuacji opracowywania form redakcyjnych. Ćwiczenia pisemne dla rozwoju osobowego. Możliwości zastosowań w klasach I-III. Praca z lekturą. Koncepcja osławiania ze sztuką słowa w projektach studentów. Inscenizacje w klasach 1-3. Gazetki szkolne. Techniki freinetowskie w kształceniu polonistycznym. Metody nauki czytania-analiza porównawcza. Cele, formy, rodzaje czytania. Poziomy rozumienia tekstu. Historyjki obrazkowe i ilustracje i ich znaczenie dla rozwoju języka i myślenia dziecka. Psychologiczne podstawy nauczania gramatyki. Metody, zasady środków dydaktyczne. Rozwijanie kompetencji leksykalnych dzieci w wieku wczesnoszkolnym. Uwarunkowania rozwoju języka dzieci. Umiejętność formułowania myśli jako wyzwanie w świecie emotikonów, SMS, logosów i skrótów językowo-myślowych. Wypowiedzi pisemne uczniów w wieku wczesnoszkolnym. Porządek celów uczenia dzieci wypowiadania się na piśmie- tradycja i współczesność. Kształcenie literackie w klasach I-III. Wyzwania współczesności. Typy lekcji, dobór lektury, literatura popularnonaukowa, czasopisma dla dzieci i świat zawarty w nich wartości. Czy jest miejsce w kształceniu wczesnoszkolnym na poezję dla dzieci? Film, reklama, telewizja, gry komputerowe, komiksy, internet- oblicza manipulacji dziecięcą wrażliwością. O jakiego odbiorcę i jakiej kultury będziemy zabiegać w edukacji wczesnoszkolnej?

Metody kształcenia

Wykład konwencjonalny, problemowy, prezentacje multimedialne.

Ćwiczenia: a) podające -praca z tekstem, praca z dokumentem źródłowym; b) problemowe- dyskusja, meta plan, drzewo decyzyjne, c) praktycznego działania - projektowanie zadań, metoda przypadków, praca w grupach, burza mózgów, projekty i prezentacje multimedialne.

Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
-------------	-----------------	--------------------	-------------

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
Student potrafi zaprojektować zestaw ćwiczeń służących rozwijaniu języka dziecka oraz przebieg zajęć z edukacji językowej.	• K_U04	• Projekty zajęć, zadań, sytuacji - indywidualnie i w grupach	• Ćwiczenia
Student potrafi ocenić swoje umiejętności w zakresie planowania zadań dla uczniów klas I-III w obszarze kształcenia polonistycznego,	• K_K01	• dyskusja • omówienie zaprojektowanych sytuacji edukacyjnych, prezentacji	• Ćwiczenia
Student ma wiedzę o metodyce wykonywania typowych zadań, normach, procedurach stosowanych w językowej edukacji kl. I-III	• K_W05	• dyskusja • sprawdzian	• Wykład • Ćwiczenia

Warunki zaliczenia

Wykład zaliczenie na podstawie: aktywnej obecności, dyskusji studentów i sprawdzianu

Ćwiczenia: zaliczenie na podstawie: sprawdzianu pisemnego, projektu zadań, zajęć i sytuacji dotyczących czytania, pisania, ortografii, gramatyki, form redakcyjnych i pracy z tekstem, prezentacji, i aktywnego udziału w zajęciach, dyskusjach i pracach grupowych

Ocena końcowa to średnia arytmetyczna: 50 % oceny uzyskanej ze sprawdzianu na wykładzie oraz 50 % oceny uzyskanej z ćwiczeń.

Literatura podstawowa

- A.Brzezińska (red.), Czytanie i pisanie- nowy język dziecka, WSiP, Warszawa 1987
- D.Klus-Stańska, M.Nowicka, Sensy i bezsensy w edukacji wczesnoszkolnej, PWN, Warszawa 2005
- K.Kamińska, Nauka czytania dzieci w wieku przedszkolnym, WSiP, Warszawa 1999
- M.Jakowicka, Praca z tekstem w klasach początkowych, Zbiorca Szkoła Gminna 1981/5.
- E.Malmquist, Nauka czytania w szkole podstawowej, Warszawa 1987.
- W.Żuchowska, Oswajanie ze sztuką słowa Początki edukacji literackiej, Warszawa 1992.
- E.Filipiak, Aktywność językowa dzieci w wieku wczesnoszkolnym, Bydgoszcz 1996.
- W.Skrzypiec, Ćwiczenia gramatyczno-ortograficzne i stylistyczne w klasach 1-3, Warszawa 1992.
- A.Jedut, A.Pleskot, Nauczanie ortografii w klasach I-III. Poradnik dla nauczyciela, Warszawa 1991.
- R.Więckowski, Ćwiczenia słownikowo-frazeologiczne i syntaktyczne w klasach początkowych, Warszawa 1985.
- T.Jóźwicki, Opowiadanie jako forma wypowiedzi w klasach początkowych, Warszawa 1984.
- M.Węglińska, List jako forma wypowiedzi w klasach początkowych, Szczecin 2002,
- H.Baczyńska, Metodyka nauczania gramatyki w klasach I-III, Warszawa 1981.
- S.B.Simon, R.C.Halwley, D.D.Britton, Krystalizacja wartości. Ćwiczenia pisemne dla rozwoju osobowego, Toruń 1992.
- T,Wróbel, Pismo i pisanie w nauczaniu początkowym, Warszawa 1985

Pozycje każdorazowo ustalone i podawane przez prowadzącego wykłady i ćwiczenia.

Literatura uzupełniająca

- J. Rytlowa, Ćwiczenia w mówieniu i pisanu w klasach I-IV szkoły podstawowej, Warszawa 1973.
- P. Kossowski, Dziecko a reklama telewizyjna, Problemy Opiekuńczo-wychowawcze nr3/94
- R. Więckowski, Pedagogika wczesnoszkolna, Warszawa 1993.
- J. Vos, G. Dryden, Rewolucja w uczeniu, Poznań 2000.
- M. Kuziak, Jak mówić, rozmawiać, przemawiać, Bielsko-Biała 2005
- M. Węglińska Opowiadanie jako forma wypowiedzi w klasach początkowych. Wybór tekstów, Kraków 1997.
- I. Majchrzak, Wprowadzenie dziecka w świat pisma, WSiP, Warszawa 1995
- M. Bogdanowicz. Metoda dobrego startu, WSiP, Warszawa 1989
- J. Cieszyńska, Kocham uczyć czytać. Poradnik dla rodziców i nauczycieli, Wydawnictwo Edukacyjna, Kraków 2006
- M. Szczepańska, Edukacja kulturalna dziecka w wieku wczesnoszkolnym, Kraków 2000,
- K. Borawska, Język domu i język szkoły- zderzenie dwóch światów czy płaszczyzna rozwoju, D. Klus-Stańska, M. J. Szymański, M. S. Szymański, (red.) Renesans nauczania całościowego, Warszawa 2003
- J. Papużyńska, Inicjacje literackie-problemy pierwszych kontaktów dziecka z książką, Warszawa 1974.
- Podstawy nauczania początkowego. Nauczanie języka polskiego, red. R. Więckowski, K. Rogulska.
- D. Czelakowska, Twórczość a kształcenie języka dzieci w wieku wczesnoszkolnym, Kraków 1996.
- M. Nowicka, Praca z tekstem literackim dla dzieci szansa czy przeszkoda w edukacji do innego, (w:) Światy dziecięcych znaczeń (red.), D.Klus-Stańska, Warszawa 2004
- M. Sakowicz, Teatr szkolny jako rekompensata w zakresie potrzeb dziecięcych, D. Klus-Stańska, M. J. Szymański, M. S. Szymański, (red.) Renesans nauczania całościowego, Warszawa 2003
- I. Kopaczyńska, Od umiejętności czytania do refleksji nad tekstem literackim, [w:] I. Kopaczyńska. A. Nowak-Łojewska, (red.) Obszary wspólnego zaangażowania w edukacji dzieci, Zielona Góra 2007
- A. Jakubowicz-Bryx, Kompetencje leksykalne uczniów w edukacji wczesnoszkolnej, Bydgoszcz 2006

Uwagi

